

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

**Навчально-науковий Інститут мистецтв
Кафедра музичної україністики та народно-інструментального мистецтва**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДИКА ДИРИГУВАННЯ І РОБОТИ З
НАРОДНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНИМ КОЛЕКТИВОМ**

Рівень вищої освіти – бакалаврський

Освітня програма – інструментально-виконавське мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від 16 січня 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методика диригування
Викладач (і)	доц. Пасічняк Л. М.
Контактний телефон викладача	0997452990
E-mail викладача	lilia.pasichniak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	–
Консультації	Консультації проводяться за потребою (наживо чи дистанційно)

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є проблеми теорії і практики викладання та навчання диригування. Міждисциплінарні зв'язки: «Диригентська практика», «Оркестрове диригування», «Хорове диригування», «Історія зарубіжної музики», «Історія української музики», «Історія східно-європейської музики», «Психологія мистецтва», «Психологія», «Аналіз музичних форм», «Теорія музики», «Інструментознавство», «Хорознавство». Серед основних завдань з вивчення дисципліни «Методика диригування» є: систематизувати знання з історії диригування та диригентського виконавства на сучасному етапі; ознайомити майбутніх фахівців з науково-теоретичними основами диригування як виду мистецтва, його науковим апаратом; сприяти поглибленню знань з психології педагогічної роботи, розвитку здібностей учнів, удосконаленню технічних навичок набутих в курсі

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – оволодіння науково-теоретичними основами методики викладання диригування як складової навчальної дисципліни «Методика диригування і роботи з народно-інструментальним колективом», підготовка диригентів до практичної педагогічної діяльності.

Цілі навчальної дисципліни – забезпечити методичну підготовку до викладання диригування у середніх та вищих навчальних закладах музично-педагогічної освіти; прищепити навички самостійної роботи з фаховою літературою, орієнтації в ній, а також закласти навички формування навчально-художнього репертуару з диригування.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність до розв'язання проблем.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 15. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

ФК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

ФК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

ФК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

ФК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

ФК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

ФК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

ФК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

ФК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності.

ФК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання

ПР 2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.

ПР 4. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПР 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПР 8. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПР 10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом

ПР 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПР 13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

ПР 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	025 «Музичне мистецтво»	IV	вбірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	Практичні заняття	сам. роб
Тема 1. Мета і завдання курсу, зміст. Орієнтовний тематичний план.	2	-	4
Тема 2. Історія розвитку диригентського мистецтва. Диригування як навчальна дисципліна.	2	2	6
Тема 3. Диригентські школи та їх втілення у монографіях, присвячених різноманітним аспектам диригування.	2	-	6
Тема 4. Психологічні передумови музично-виконавської діяльності диригента.	2	-	4
Тема 5. Формування виконавської майстерності диригента в навчальному процесі.	2	2	6
Тема 6. Еволюція використання художніх можливостей тембру на прикладі порівняння партитур старовинних і сучасних оркестрових творів.	2	-	4
Тема 7. Постановка диригентського апарата як процес.	2	2	6
Тема 8. Значення ансамблевого та оркестрового класу у процесі формування диригента.	2	-	4
Тема 9. Робота над партитурою.	2	2	10
Тема 10. Робота з ансамблем, оркестром.	-	2	6
Тема 11. Планування навчального процесу. Індивідуальний робочий план.	2	-	4

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	
Вимоги до письмових робіт	У письмовій контрольній роботі розглядаються питання, опрацьовані на лекціях та самостійно. Їх проведення дозволяє оцінити якість засвоєння студентами теоретичного матеріалу. Контрольна робота виконується у формі письмових теоретичних питань. Оцінюється від 1 до 10 балів.
Семінарські заняття	немає
Умови допуску до підсумкового контролю	Опрацювання матеріалу курсу. Усні відповіді на практичних заняттях.
Підсумковий контроль	

7. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу спрямована на те, щоб забезпечити студентам відповідні знання, уміння та навички, які дозволять їм якісно та фахово проводити музично-творчу діяльність. Особлива увага звертається на розвиток професійних якостей, самовдосконалення, розвитку аналітичного мислення та організаторських здібностей.

У взаємовідносинах «викладач–студент» провідними є загальні морально-етичні принципи та правила поведінки, відповідно до Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», ухваленого Конференцією трудового колективу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» 29 грудня 2015 року.

Відвідування занять.

Пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять, підготовки індивідуальних творчих завдань (проектів, презентацій, рефератів) та опрацюванні літератури із лекційного курсу

Неформальна освіта:

Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)
<https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Бурбан М. Українські хори і диригенти. Дрогобич: Посвіт, 2006. 640 с.
2. Гамкало І. Д. Диригентське мистецтво // Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [онлайн] / гол. редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=24362
3. Доронюк В.Д. Курс техніки диригування. Івано-Франківськ: Івано-Франківська обласна друкарня, 2004. 292 с.
4. Історія диригування (оркестрове виконавство): методичні матеріали з курсу / уклад. Ю.І.Лошков. Х.: ХДАК, 2002. 34 с.
5. Калущька Н. Б. Мистецька діяльність Олександра Кошиця в контексті музики ХХ сторіччя : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : спец. 17.00.03. К., 2001. 21 с.
6. Кириленко Я. О. Теоретичні та практичні засади диригентської підготовки : навч. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 108 с.
7. Кокарева Е.О. Основи диригентської підготовки : навч.-метод. Посібник. Кривий Ріг : КПІ ДВНЗ «КНУ», 2015. 232 с.
8. Костенко Л. В. До проблеми диригентсько-хорової підготовки в умовах кредитно-модульної системи // Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя). № 4. Ніжин : Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2007. С. 11–15.
9. Костенко Л. В., Шумська Л. Ю. Методика викладання хорового диригування : навч. посіб. 2-ге вид., доповнене та перероблене. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2019. 145 с.
10. Кучерук В. Ф, Кучерук Н. П. Диригування та інструментальний ансамбль з методикою роботи. М. Скорик Мелодія : методичні рекомендації для самостійної роботи з курсу «Диригування та інструментальний ансамбль з методикою роботи». Луцьк, 2020. 22 с.
11. Кучерук В. Ф. Грає оркестр українських народних інструментів : навч. метод. посіб. / В. Ф. Кучерук. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. унту ім. Лесі Українки, 2005. 262 с.
12. Лашенко А. П. З історії Київської хорової школи. К. : Музична Україна, 2007. 200 с.
13. Лошков Ю. І. Генеза та становлення диригентського виконавства в Україні : монографія. Харків: Харк. держ. акад. культури, 2007. 221 с.
14. Лошков Ю. І. Оркестрове диригентське виконавство: теорія та практика : посібник. Вінниця : Нова Книга, 2014. 128 с. ISBN 978- 966-382-463-5.
15. Макаренко Г. Виховання оперно-симфонічного диригента: досвід останніх десятиліть // Вісник Львівської академії мистецтв. Вип. 13. Львів, 2002. С. 50-62.
16. Мартинюк А. К. Диригентсько-хорова освіта в музичній культурі України другої половини ХХ століття : автореф. дис. канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.01. Харківська державна академія культури. Харків, 2001. 24 с.
17. Муха А. І. Композитори України та українськорі діаспори : довідник. К. : Музична Україна, 2004. 352 с.
18. Пасічняк Л.М. Робота диригента над музичним твором: Методичні рекомендації до дисципліни «Оркестрове диригування» для студентів вищих музичних навчальних

закладів III-IV рівнів акредитації напряму підготовки «Музичне мистецтво». Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2012. 72 с.

19. Петрик С. В. Диригентська техніка як важливий компонент мистецтва диригування [Електронний ресурс] // Культура України. 2012. Випуск 39. Режим доступу: khsac.in.ua/kultura39/34.pdf

20. Плужніков В. М. Професія диригента та шляхи її формування в західноєвропейській театральній практиці XIX століття // Давидов М. Виконавське музикознавство. Енциклопедичний довідник. Луцьк, 2010. С. 255-256.

21. Растрігіна А. Фахові компетенції з хорового диригування як складова професійної компетентності майбутнього педагога-музиканта // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер. : Педагогічні науки. 2015. Вип. 140. С. 10–13.

22. Серганюк Л.І. Методика аналізу хорових творів : навчально-методичний посібник для викладачів і студентів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ : Прикарп. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2015. 191 с.

23. Сверлюк Я. В. Концептуалізація компетентнісного підходу в диригентсько-оркестровій освіті // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки, №1. Ніжин: Видавництво НДУ, 2013. С. 66–70.

24. Сідлецька Т.І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2009. 184 с.

25. Стукаленко З. М. Основи оркестрового диригування. Навчально-методичний посібник. Кропивницький, 2017. 138 с.

Викладач

доц. Пасічняк Л.М.

9. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методика роботи з народно-інструментальним колективом
Викладач (і)	доц. Князєв В. Ф.
Контактний телефон викладача	0509804342
E-mail викладача	vlad.kniazev@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	2 кредити, 60 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	–
Консультації	Консультації проводяться за потребою (наживо чи дистанційно)

10. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення майбутніх фахівців з науково-теоретичними основами методики роботи із народно-інструментальним колективом; прищепленні навичок до самостійної роботи з фаховою літературою, орієнтації в ній; формуванню широкого художнього кругозору майбутнього керівника народно-інструментального колективу; виховуванні вміння самостійно мислити; навчити студентів виконанню практичних виконавсько-інтерпретаційних та педагогічних завдань. Виходячи із сучасного стану і розвитку мистецтва, а також, враховуючи навчальну програму, відпрацьовану у вищих навчальних закладах, що готують вчителів музики та музикантів-виконавців, слід вважати доцільним вирішення в рамках даного курсу перерахованих завдань.

11. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – підготовка фахівця до професійної роботи (виконавської, педагогічної, організаційної) із народно-інструментальним ансамблем – творчим колективом, що орієнтований на опанування народних музично-виконавських традицій та виконання зразків традиційної та сучасної музики в автентичному, обробленому та адаптованому вигляді.

Цілі навчальної дисципліни – формування уяви про різновиди народно-інструментальних ансамблів та їх специфіку, володіння основними напрямками, формами та методами роботи із інструментальними колективами.

12. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність до розв'язання проблем.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 15. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

ФК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

ФК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

ФК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

ФК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

ФК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

ФК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

ФК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

ФК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності.

ФК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання

ПР 2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.

ПР 4. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПР 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПР 8. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПР 10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом

ПР 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПР 13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

ПР 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

13. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	80

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	025 «Музичне мистецтво»	IV	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	Практичні заняття	сам. роб
Тема 1. Колективна виконавська творчість. Народно-оркестровий колектив, визначення та різновиди. Колектив та індивідуальність.	2		4
Тема 2. Формування виконавського складу ансамблю.	2		4
Тема 3. Функції керівника та загальні обов'язки учасника ансамблю.		2	4
Тема 4. Планування репетиційної роботи.	2		4
Тема 5. Формування концертного репертуару ансамблю.	2		4
Тема 6. Етапи репетиційної роботи, підготовка нотного матеріалу.		2	4
Тема 7. Ознайомлення з твором у репетиційній роботі ансамблю.	2		4
Тема 8. Етап технічного опанування твором.	2		4
Тема 9. Основні методи роботи із ансамблевим колективом.		2	4
Тема 10. Синхронність як багаторівневий елемент ансамблевої техніки.	2		4
Тема 11. Динамічний ансамбль.	2		4

Тема 13. Робота над ритмом у ансамблевому колективі.		2	4
Тема 14. Складання концертної програми.	2		4
Тема 15. Концертна діяльність народно-інструментального колективу.	2		4

14. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	
Вимоги до письмових робіт	У письмовій контрольній роботі розглядаються питання, опрацьовані на лекціях та самостійно. Їх проведення дозволяє оцінити якість засвоєння студентами теоретичного матеріалу. Контрольна робота виконується у формі письмових теоретичних питань. Оцінюється від 1 до 10 балів.
Семінарські заняття	немає
Умови допуску до підсумкового контролю	Опрацювання матеріалу курсу. Усні відповіді на практичних заняттях.
Підсумковий контроль	Екзамен. Комбінована форма здачі.

15. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу спрямована на те, щоб забезпечити студентам відповідні знання, уміння та навички, які дозволять їм якісно та фахово проводити музично-творчу діяльність. Особлива увага звертається на розвиток професійних якостей, самовдосконалення, розвитку аналітичного мислення та організаторських здібностей.

У взаємовідносинах «викладач–студент» провідними є загальні морально-етичні принципи та правила поведінки, відповідно до Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», ухваленого Конференцією трудового колективу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» 29 грудня 2015 року.

Відвідування занять.

Пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять, підготовки індивідуальних творчих завдань (проектів, презентацій, рефератів) та опрацюванні літератури із лекційного курсу

Неформальна освіта:

Неформальна освіта регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

16. Рекомендована література

1. Т. Вороніна Про камерне музикування та становлення виконавця. *Актуальні питання камерного-інструментального виконавства*. Київ, 1986. С. 98–109.
2. Гуральник М. Організація та керівництво народноінструментальними колективами: навч.-метод. посібник. Ч. 1. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2000
3. Жуков В. Оркестр народних інструментів, як зразок ціннісної спадкоємності, відтворення й розвитку традиційної музичної культури. Традиційна культура в умовах глобалізації: родинні цінності і трансляція соціокультурного досвіду поколінь. Харків : «Точка», 2016. С. 83-87
4. Ільченко О. О. Художні основи аматорського народного- оркестрового виконавства : автореф. дис.... док. Мистецтв.. Київ, 1996. 60 с.
5. Ільченко О. О. Народне оркестрове виконавство: аматорство і проблеми художності: монографія. Київ, 1994. 244 с.
6. Новійчук В. І. Народно-професіональні зв'язки та тенденції розвитку фольклорних форм творчості: Навчальний посібник. Київ, 1996. С. 314 – 331.
7. Паньків Л. П. Теорія та методика підготовки майбутнього вчителя до керівництва учнівськими музичними колективами: дис... канд. пед. наук. Київ, 2005. 221 с.
8. Паньків Л. І. Особливості підготовки майбутнього вчителя до керівництва музичними колективами школярів. *Збірник наукових статей Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Київ, 2003. Вип. 52. С.101–105.
9. Пасічняк Л. Народно-інструментальний ансамбль в Україні ХХ століття (спроба типологічної класифікації). *Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство*. Вип.V. Івано-Франківськ, 2003. С. 108–116.
10. Пасічняк Л. Троїста музика в народно-інструментальному мистецтві України ХХ століття. *Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство*. Вип. IV. Івано-Франківськ, 2002. С. 133–144.
11. Пасічняк Л. Академічне, народно - інструментальне, ансамблеве мистецтво України ХХ ст.: історико-виконавський аспект: автореф. дис. ... канд. мистецтв., Львів, 2007. 24 с.
12. Пляченко Т. М. Підготовка майбутнього вчителя музики в оркестровому класі за вимогами кредитно-модульної . *Педагогіка вищої та середньої школи*. Кривий Ріг, 2007. Вип. 18. Ч.1. С. 24 – 35.
13. Пляченко Т. М. Методика роботи з музично - інструментальними колективами. *навч. програма з спецкурсу для студ. мистецького фак. пед. ун-ту*. Кіровоград, 2008. 28 с.
14. Пляченко Т. М. Підготовка майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими оркестрами та інструментальними ансамблями : монографія. Кіровоград, 2010. 428 с.
15. Пляченко Т. Музично-інструментальний колектив як соціально-педагогічний феномен. *Молодь і ринок*. Дрогобич, 2010. № 4 (63) – С. 105-110.
16. Пляченко Т. М. Підготовка майбутнього вчителя музики до формування репертуару учнівських музично-інструментальних колективів. *Вісник Луганського*

національного університету імені Тараса Шевченкаю. Серія: Педагогічні науки. Луганськ, 2010. № 7. С. 95 – 100.

17. Польська І. І. Оркестрове (колективне) виконавство як модель макроансамблю. *Наукові записки Тернопільського державного пед. університету. Тернопіль, 2001. №1 (6). С. 48 – 51.*
18. Польська І. І. Камерний ансамбль: теоретико культурологічні аспекти : автореф. дис. ... доктора мистецтв. Київ, 2003. 22 с.
19. Роговська, Є. В., Рутецький, В. В. (2014) Оркестр народних інструментів. Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, Житомир.
20. Терлецький М. М. Методика роботи з духовим оркестром. Рівне: 2000. 155 с.
21. Шевченко М. Методика роботи з ансамблем бандуристів. – Івано- Франківськ: Плай, 2003.–56 с.
22. Федоришин В. І. Формування виконавської майстерності майбутніх учителів музики в процесі колективного музикування. *Наука і сучасність. Т. 46. Київ, 2004. С. 130–138.*
23. Федоришин В. І. Формування виконавської майстерності студентів інститутів мистецтв в умовах навчального камерно-оркестрового колективу. Академічне народно-інструментальне мистецтво та вокальні школи Львівщини, *Збірник матеріалів науково-практичної конференції. Дрогобич, 2005. С. 270–276.*
24. Філіпчук М. С. Основи методики роботи з естрадним оркестром : навчально-методичний посібник. Острог-Рівне, 2008. 184 с.

Викладач

доц. Князєв В.